

Producția în sere – o provocare și o oportunitate pentru furnizarea de legume proaspete

Автор(и): проф. д-р Винелина Янкова, ИЗК “Марица” в Пловдив

Дата: 25.07.2018 *Брой:* 7/2018

Producția de legume în sere face posibilă aprovizionarea continuă și regulată a pieței cu produse proaspete, chiar și în lunile de iarnă. Principalele culturi cultivate sunt roșiile, castraveții și ardeii. Aproximativ 90% din totalul producției de sere este reprezentat de aceste culturi. Pe suprafețe mai mici se cultivă vinete, salate, spanac, ridichi, ceapă și alte culturi legumicole.

Serele din țară acoperă o suprafață de 1002 ha, dintre care 621 ha sunt sere din polietilenă și 381 ha – sere din sticlă. Conform datelor Departamentului „Agrostatistică” al Ministerului Agriculturii, Alimentației și Silviculturii, producția de legume în sere, recolta 2016, se ridică la 113,1 mii tone. În instalațiile de cultivare, plantele sunt crescute pe tot parcursul anului. Serele creează un microclimat ideal, ceea ce le face una dintre cele mai de

succes soluții pentru organizarea de structuri de cultivare a legumelor. Există diferențe majore între cultivarea plantelor în sere și în câmp deschis. Culturile din sere formează o masă vegetativă mai mare și oferă randamente mult mai mari comparativ cu cele din câmp. Prin urmare, metodele de cultivare și îngrijire diferă de cele aplicate în exterior. Datorită lor, ne putem bucura de legume din sere ca parte a unei alimentații echilibrate și sănătoase în fiecare anotimp.

Datorită intensității sale ridicate, producția bulgărească în sere asigură 15–17% din totalul legumelor recoltate în țară. Ponderea roșiilor cultivate în sere este de 50%, în timp ce în cazul castraveților, partea predominantă a cantităților produse este cultivată în sere – 80%.

Approape 50% din complexele de sere existente sunt concentrate în regiunea de Sud-Centru, urmată de regiunea de Sud-Vest-Centru. Principalul motiv al acestei concentrări sunt condițiile climatice mai favorabile din aceste zone: temperaturi medii zilnice mai ridicate în lunile de iarnă și primăvară, mai multă radiație solară și fiziologic activă și un număr mai mic de zile cu strat persistent de zăpadă.

Condițiile climatice au un impact direct asupra nivelului costurilor de încălzire și asupra randamentelor și calității producției. Cele mai mari complexe de sere din Bulgaria sunt Zverino (întreprinzător individual „Yordan Velichkov – Vladi”), Serele Purvomay („Greens” Ltd.), Serele Sliven („Skat” Ltd.), Serele Petrich („V&VGD Greenhouses Petrich” Ltd.), Serele Momchilgrad („Agro Omega” Ltd.), Serele Gimel, Serele Silistra („Eco Vegetables” Ltd.), Y. Gruevo și Serele Krichim („Agreco Select” Ltd.), Serele Rakovski („Gard Invest” Ltd.), Serele Dubene („Karlovo-05” Ltd.), Serele Sinitovo („Ecofruit K&K” Ltd.), Serele Tsalapitsa („Enza Zaden Bulgaria” Ltd.), Serele Pchelin („Bulfruct” Ltd. – Kostenets), Serele Mokrishte („Agroprogramma” Ltd. și Dimitar Matov) și altele.

Nivelul randamentelor medii în producția de sere depinde de un complex de factori. Într-o mare măsură, și spre deosebire de producția în câmp, este relativ independent de factorii climatici. Tehnologiile moderne fac posibilă obținerea unor randamente medii ridicate pe unitate de suprafață. Condițiile specifice create în sere, indiferent de tipul și designul lor, permit cultivarea a mai mult de o singură cultură, prin care randamentul mediu pe unitate de suprafață crește semnificativ. De exemplu, cultivarea hidroponică la o serie de specii face posibilă creșterea randamentului mediu anual pe an calendaristic de mai multe ori.

La nivel mondial, suprafețele de sere înregistrează o rată de creștere continuă. Cerințele specifice ale acestor legume determină designul și scopul funcțional al serelor și explică existența unor cerințe pentru sistemele de încălzire și management.

Serele pot fi, din punct de vedere al încălzirii – încălzite și neîncălzite; în funcție de tipul de acoperire – din sticlă, polietilenă, polipropilenă, multicelulare etc. Un alt criteriu pentru clasificarea serelelor este tipul de acoperiș. Pe baza acestui criteriu, ele sunt împărțite în sere cu o singură deschidere și sere cu mai multe deschideri (bloc). În funcție de sursa de încălzire: gaz, surse regenerabile de energie, cărbune, încălzire geotermală. Din punct de vedere al metodei de plantare și fertilizare: cultivare convențională (geoponică), hidroponie (cultivare în apă, cultură pe substrat, cultură aeroponică). În funcție de perioada de creștere și de epoca de coacere a producției: producție timpurie în sere neîncălzite și producție timpurie în sere încălzite, producție târzie în sere neîncălzite și în sere încălzite.

În termeni teritoriali, cele mai mari suprafețe de sere din UE se află în Spania, urmată de Italia și Franța. Principalul motiv al suprafețelor extinse de sere din aceste țări sunt condițiile climatice favorabile. Liderul incontestabil al productivității este Țările de Jos. Randamentele medii din Finlanda sunt de trei ori mai mari decât în țara noastră. În Turcia sunt apropiate de cele din Bulgaria, dar trebuie remarcat că datele se referă la complexe de sere neîncălzite.

Producția în sere se caracterizează prin inovație și dezvoltare dinamică. Aceasta oferă randamente mai ridicate, conducând la profituri mai mari, ceea ce îi determină profitabilitatea mai mare. Pe de altă parte, producția de legume în interior elimină în mare măsură factorii de mediu și climatici nefavorabili. Alături de aspectele sale pozitive, producția de legume în sere nu este lipsită de cele negative.

Imposibilitatea introducerii unor rotații de culturi echilibrate și spațiul închis creează condiții pentru deteriorarea regimului nutrițional și pentru înmulțirea rapidă a dăunătorilor. Pentru a preveni aceste circumstanțe negative, este necesar să se respecte o serie de principii cunoscute sub numele de Practici Agricole Bune (PAB). O parte din ele este Practica Bună de Protecție a Plantelor (PBPP), care necesită menținerea standardelor fitosanitare la un nivel ridicat pe întreaga perioadă de vegetație – de la producția de răsaduri până la recoltare și curățarea instalațiilor de cultivare. Este o practică prin care produsele de protecție a plantelor (PPP) autorizate pentru utilizare sunt aplicate la doza exactă și la momentul potrivit pentru eficacitate optimă, în conformitate cu condițiile microclimatice, caracteristicile biologice ale plantelor cultivate și controlul biologic.

Reducerea utilizării pesticidelor pentru a diminua riscurile efectelor lor adverse asupra sănătății umane și a mediului este o sarcină prioritară în producția de legume. Directiva UE 91/414, care reglementează punerea pe piață a PPP-urilor, impune ca la utilizarea acestora să se aplice regulile PBPP și principiile Managementului Integrat al Dăunătorilor (MID), inclusiv aplicarea rațională a unei combinații de măsuri biologice, biotehnologice, chimice, fizice, agrotehnice și de ameliorare.

Producția organică de legume în sere din Bulgaria este un fapt. Unul dintre principalii producători este compania „Gimel”. Aceasta a fost înființată în 1995. Astăzi compania este liderul incontestabil în producția de castraveți și roșii de seră din Bulgaria, un furnizor principal de legume organice de seră pentru Europa și unul dintre cei mai căutați parteneri de afaceri în acest domeniu. „Gimel” JSC. Instalațiile sunt situate în diferite regiuni ale țării: satul Zvanichevo, regiunea Pazardzhik, orașul Levski, regiunea Plevna și orașul Marten, regiunea Ruse. Din 2001, legumele sunt cultivate în serele companiei folosind metoda producției organice. Ambalarea producției organice se realizează în conformitate cu standardele europene și cerințele de calitate într-o instalație specială de ambalare creată în acest scop.

Stabilirea metodelor și mijloacelor alternative pentru combaterea dăunătorilor la culturile legumicole în instalațiile de cultivare este un pas important spre îmbunătățirea sistemelor integrate și organice de protecție a plantelor. Conservarea și îmbunătățirea fertilității solului prin utilizarea optimă a resurselor biologice fac posibilă obținerea unor randamente stabile de producție legumicolă de înaltă calitate.